

Äldreomsorgen och covid-19 i Danmark – vad har vi lärt oss och vad har vi missat?

Karolinska Institutet Webinarium 10. november 2020

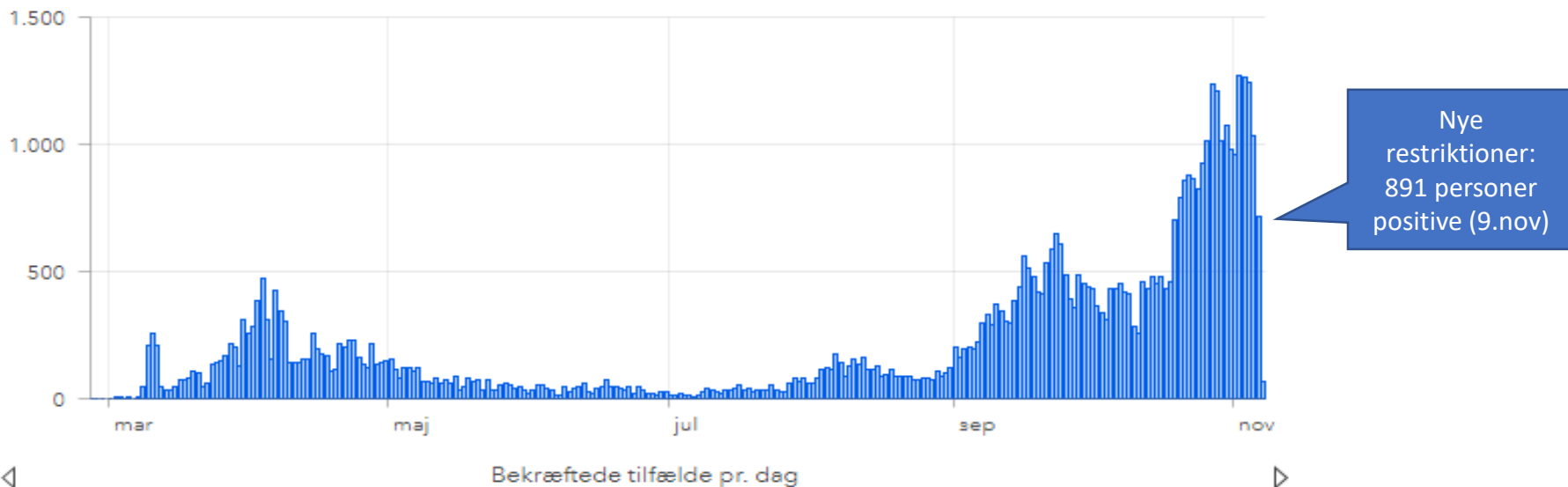

Tine Rostgaard
Professor
Stockholm Universitet

Pandemien i Danmark

- Allmän befolkning:
 - 5.8 miljon, till sammanlikning 5.4 miljon i Norge och 10.1 miljon i Sverige
- **COVID-19:** En andra våg nu i Danmark – och blant 17 miljon mink!

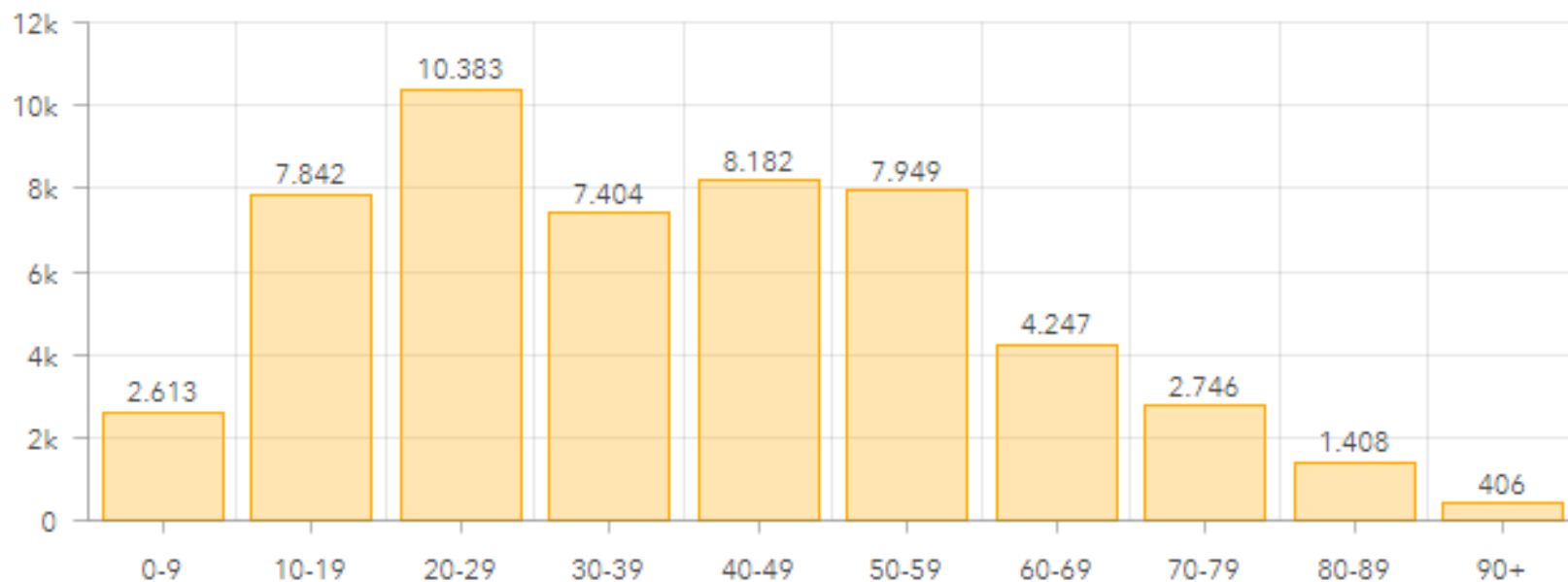
Bekræftede tilfælde opgjort på prøvetagningsdato

Nu flest blandt de unga

- Som inte drabbas lika hårt som dom gamla => färre indläggelser och intensiv behandling, färre dör

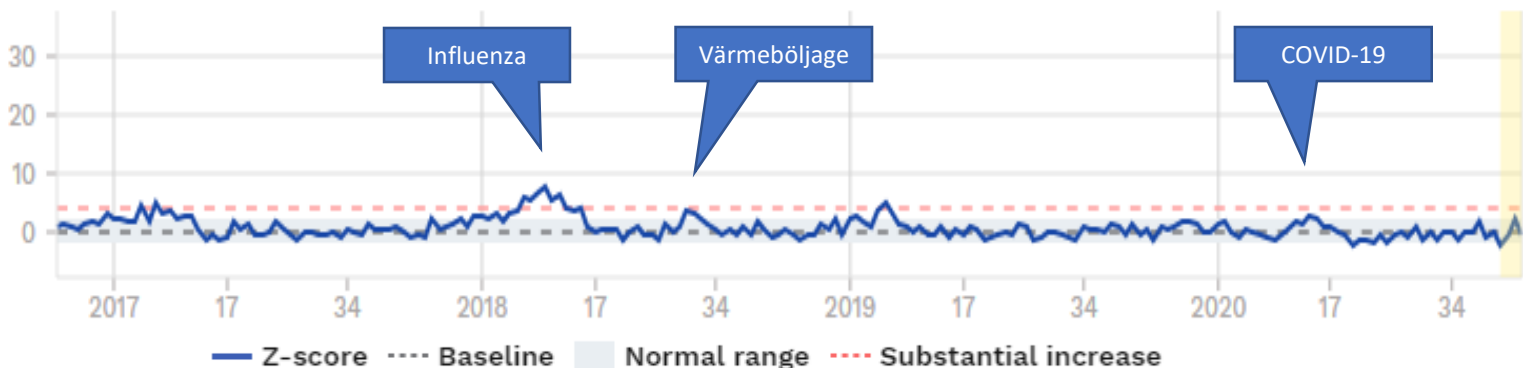
Bekräftade tilfælde pr. aldersgruppe i alt

COVID-19 i Danmark i tal

- 5.6 miljon test, 2.9 miljon testade personer (51% av befolkningen),
- 53.180 testade positive (1.7% av testade personer)
- 191 personer nu på hospital, 738 dödsfall (1.4% av testade och 127 per miljon i bef. (S 177))
- Ingen högre överdödlighet i befolkningen på grund av COVID-19 (ingen 'torr vedd' effekt)

Denmark

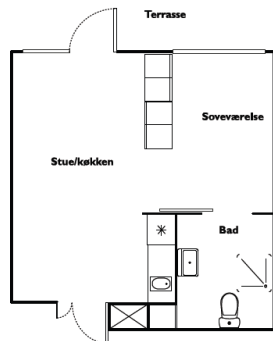

Äldre i äldreboende

- 40.529 personer 65+ bor i äldreboende, 12,1% av 80+ (S 14.1%)
- 939 äldreboende (S 1.751), mest av typen lägenheter, främst offentliga och med fast personal. Ingen delade turer

Plejecentret Bakkeager, Bakkeager 6-14, Bredballe

Udlejer: Vejle Kommune

- Kanske like sjuke som i Sverige (medianvårdtiden i äldreboende 24 månader i DK och S)
- I genomsnitt 3.4 äldre per omsorgspersonal på vardag i dagtid och 4.5 på helger (ungefär som i S).
- Hälsa- och omsorgsutbildning men generellt 19% personal i äldreomsorg utan omsorgsutbildning

COVID-19 i äldreboende

- **International tendens:** Äldre i äldreboende hård drabbad av COVID-19
 - Ofte svake och sjuke
 - Personalet sjuke, selv-isoleret - eller rymd

BBC Sign in News Sport Reel Worklife Travel Future Mo

NEWS

Home US Election Coronavirus Video World UK Business Tech Science Stor

World Africa Asia Australia Europe Latin America Middle East US & Canada

Coronavirus: Spanish army finds care home residents 'dead and abandoned'

🕒 24 March 2020

f 🗨️ 🐦 ✉️ Share

Coronavirus pandemic

Men stor variation mellan länder

- Andelen äldreboendefall av alla COVID-19-relaterade dödsfall
 - Internationellt: andelen äldreboendefall av alla Covid-19-relaterade dödsfall i genomsnitt på 46% (26 länder, Itccovid.org, okt 2020)
 - Danmark: COVID-19-relaterad dödlighet i äldreboende på 35-38%, till sammanlikning Sverige 47%, Norge 53 %

Figure 1
Estimations of deaths in LTC facilities out of total deaths caused by COVID-19

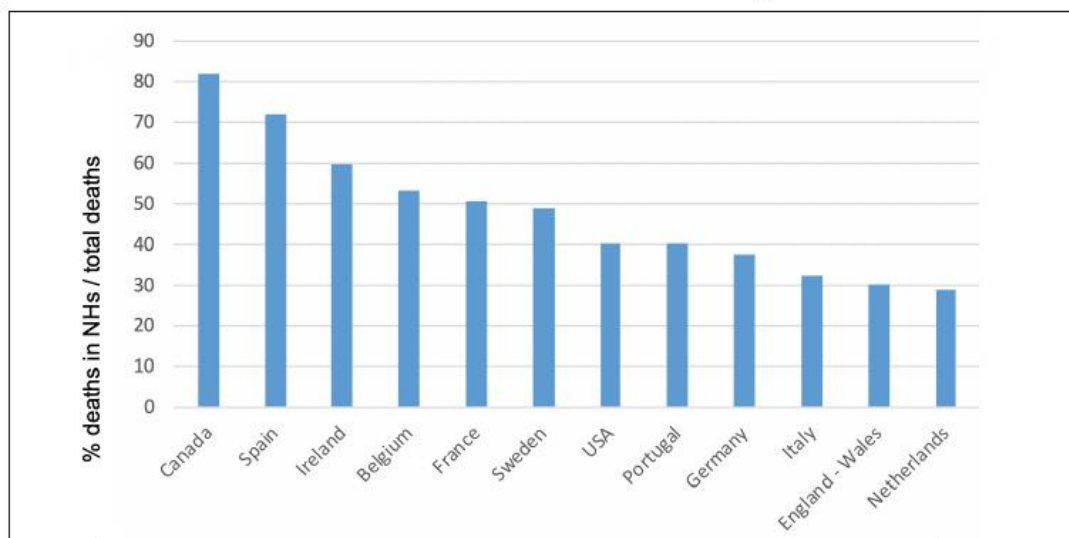
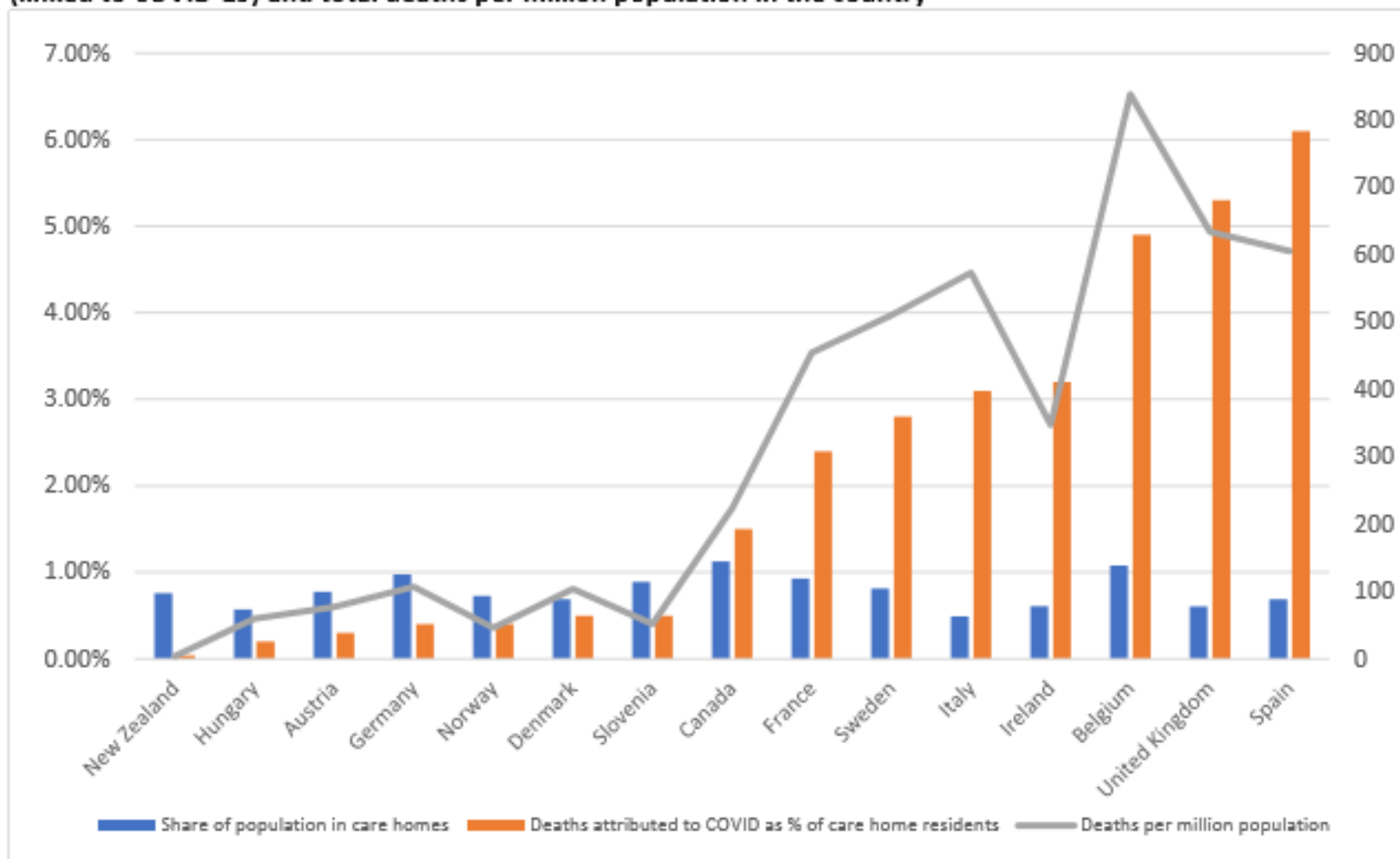

Figure 5. Share of care home residents compared to the total population, share of care home residents who died (linked to COVID-19) and total deaths per million population in the country

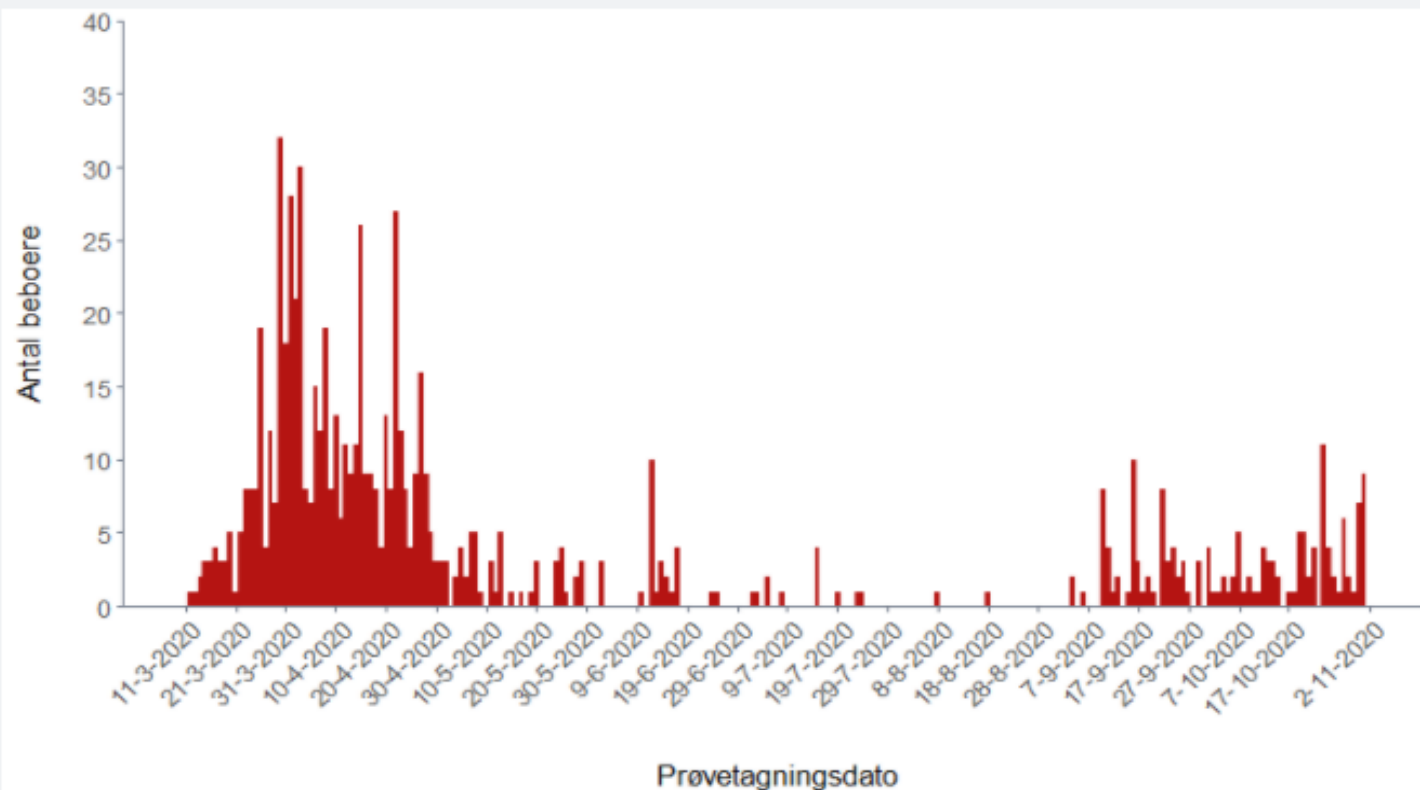
Sources: data gathered for this report (see table 2 and previous sections)

Hvad har vi (inte) gjort i Danmark?

- Övergripande:
 - Konsekvent politiskt fokus på att skydda de mest utsatta i samhället. Generellt starkt offentligt stöd för omsorgssektorn – och för restriktioner
 - Restriktioner fokuserade från början på äldreboende
 - Men lite sen statistik över utbrott på äldreboende (slutet av april). Ingen statistik över utbrott bland mottagare av hemtjänst
 - I början prioriterat hälsovårdssektorn med test och skyddsutrustning

Fall i antal boende i ældreboende med COVID-19

Figur 7.1 Plejehjemsbeboere med bekræftet COVID-19 fordelt på prøvetagningsdato

Skyddsudrustning

- I början brist på skyddsudrustning, så prioriterad för hälso- och sjukvårdssektorn:
 - Från det första fallet (vecka 0) till vecka 8 (23 april) rekommenderade omsorgspersonal i äldreomsorgen endast att bära vanliga arbetskläder och upprätthålla fysiskt avstånd, "vänd bort huvudet". 'Bevisbaserat'
- Enkät från början av maj:
 - 1/3 av omsorgspersonal hade haft nära kontakt med smittade användare utan att ha använt skyddsudrustning. 15% hade inte använt skyddsudrustning i allmänhet

Lock-down och isolation

- Re-organisering i mindre 'familjegrupper'
- Personalen uppmärksam på kontakt med smittade personer
- Om (misstänkt för) infektion, omedelbar isolering av äldre
- Oklara riktlinjer för lock-down. Inga besökare inomhus (vissa platser också utomhus eller med 2 m avstånd). Ingen användning av gemensamma utrymmen.
- Ökande kritik mot social isolering och ensamhet ('the stolen spring', Clotworthy, 2020)
- Personal gatekeepers for ökande frustrerade familjemedlemmar. Ipad och sociala medier
- Lock-down delvist lyftet 9 juni, besök av 2 personer inomhus om man inte kan vara utomhus
- 100 miljoner danska kronor för kommuner för att organisera initiativ som syftar till äldreboende och svaga äldre som bor i sitt eget hem
- Paradoks? "Boende verkar trivas bättre och använda mindre sömntabletter!" Mer tid! <https://www.nb-nyt.dk/2020/06/02/54592/plejehjem-aeldre-trives-bedre-under-coronakrise/>

Test

- Test i början inte riktat mot omsorgspersonal
- Endast i vecka 2 kunde personal hänvisas till ett test, men allmänläkare tvekar att hänvisa
- Från vecka 8 är förebyggande test möjliga, men upp till lokal politik/chef
- Oklara riktlinjer för omprövning av boende och personal
- I dag mera ambitiöst testprogram och flera testas: 67% av omsorgspersonal i äldreboende och hemtjänst testet, härav 1.7 % positive/65 per 100.000 personal
- Högst blant sjuksköterska

Vad har vi då lärt oss och vad har vi missat?

- Begränsad evidens om vilka restriktioner som fungerar och om hur äldre med hemtjänst har påverkats direkt eller indirekt av COVID-19. Hemtjänst blev ofta inställt, konsekvens?
 - Äldre med hemtjänst 32% av 80+ i DK, 21% i S.
- Personal i riskzonen också – men glömt personal i hemtjänst
 - Ungefär 10% drabbades på tvärs av länder (Salcher-Konrad m.fl. 2020; Comas-Herrera, 2020)
- Betydningen av att de äldre inte har träffat familje och att de med demens inte har kunnat förstå de nye restriktioner
- Lokal tolkning av restriktioner regler skaber förvirring och variation i implementering
- Ingen utvärdering av effektiviteten och konsekvens av restriktioner i äldreomsorgen, också eventuellt positive. Lock-down => ingen forskning på äldreboende
- Behov av evidens - Vi måste lära av varandra!

Tackar!

